

ZINĀTNES DZĪVE

STARPTAUTISKAIS VIDUSLAIKU UN JAUNO LAIKU ARHEOLOĢIJAS STUDENTU KOLOKVIJS BAMBERGĀ

Bambergas (Vācija) Oto Fridriha Universitātes Arheoloģijas, kultūras mantojuma zinātņu un mākslas vēstures institūta viduslaiku un jauno laiku arheoloģijas nozares studenti 2009. gada 5.–7. jūnijā jau otro reizi rīkoja starptautisku kolokviju. Tā mērķis bija pulcināt dalībniekus no Eiropas augstskolām, lai rosinātu domu apmaiņu, kā arī veicinātu starptautiskus kontaktus un prezentētu maģistrantu un doktorantu pētījumus. Šī gada kolokvijā tika mēģināts iepazīstināt ar dažādu Eiropas universitāšu studentu izmantotām pētniecības metodēm, akcentējot interdisciplināru pieeju. Kolokvijā piedalījās jaunie zinātnieki no Vācijas, Nīderlandes un Zviedrijas, pirmo reizi piedalīties tika uzaicināti arī pētnieki no Latvijas. Divās dienās tika nolasīti 10 referāti, bet trešajā notika iepazīšanās ar Bambergas pilsētas vēsturisko apbūvi.

Kolokvijā nolasīto referātu tematiskie ietvari bija plaši – ziņojumi tika veltīti arheoloģijas teorijai, arheoloģiskajiem pieminekļiem, kā arī artefaktuālā materiāla analīzei. Konferenci atklāja Bambergas Universitātes viduslaiku vēstures profesors Klauss van Eikelss (*van Eickels*), nolasot referātu par viduslaiku arheoloģijas un vēstures saskarpunktiem un meklējot kopīgo vēstures un arheoloģijas izpētes metodoloģiju. Pārējos referātos bija sagatavojuši maģistranti un doktoranti. Divi referāti bija veltīti historiogrāfijai un arheoloģijas teorijai. Ķeltiem veltīto diskusiju 20. gs. historiogrāfijā analizēja Endijs Reimans (*Reymann*, Leipciga), savukārt Stefans Šreibers (*Schreiber*, Berlīne) referēja par kultūrkontaktu pētījumu aktualitāti arheoloģijas zinātnē, dziļāku ieskatu sniedzot patēriņa pētniecības nozīmībā.

Arheoloģisko pieminekļu pētniecības metodēm bija veltīts visvairāk ziņojumu. Maksī Marija Placa (*Platz*, Bamberga) aplūkoja pētniecības metodes, kas izmantotas, analizējot 8.–15. gs. apdzīvotību Loršas (*Lorsch*, Vācija) klostera apkārtnē. Džonijs Renngrens (*Rönngren*, Gotlande) apskatīja akmens baznīcas Vermlandē (*Wermland*, Zviedrija), secinot, ka nabadzīgajā novadā to mazo izmēru dēļ baznīcas celtas un paredzētas galvenokārt vietējās aristokrātijas vajadzībām. Par 14. gs. vidus zvānu lietuvī Marburgā referēja Alisa Teisa (*Theiß*), analizējot gan liešanas tehnoloģijas šajā darbnīcā, gan ikonogrāfisko materiālu, kā arī šīs darbnīcas produkcijas izplatību. Johans Verspejs (*Verspay*, Amsterdamā) referēja par arheoloģiskajiem lauka pētījumiem Brabantē, atspoguļojot gan metodes, gan to piedāvātās iespējas sociālās un ainavas arheoloģijas pētījumos. Arheoloģijas un būvēstures pētniecības metožu lietošanas iespējas 18. gs. Baireitas (*Bayreuth*) ūdenssūkņa ēkas izpētē analizēja Klaudija Auersvalda (*Auerswald*, Bamberga).

Divi ziņojumi bija veltīti viduslaiku senlietu izpētei. Ēriks Sanzens (*Sanzen*, Gotlande) apskatīja 10.–14. gs. numismātisko materiālu un Gotlandes monētu kalšanas tiesības Ziemeļeiropas kontekstā. Savukārt šī ziņojuma autors iepazīstināja ar Latvijas teritorijā arheoloģiski atrasto 13.–16. gs. autors pētniecības metodēm.

Vācu studenti, organizējot kolokviju, katram referātam bija paredzējuši pusstundu ziņojuma lasīšanai un piecpadsmit minūtes diskusijai. Plānotais reglaments tika ievērots diezgan precīzi, tāpat studenti aktīvi iesaistījās diskusijās, uzdodot cits citam visdažādākos jautājumus. Tā, piemēram, par Latvijas materiālu interesēja gan arheoloģiski atrasto ieroču funkciju noteikšana, gan datēšana ar numismātiskā materiāla palīdzību, gan antropoloģiskās liecības par kaujas ievainojumiem, gan iespējas ieroču pētījumos izmantot Latvijas viduslaiku ikonogrāfisko materiālu. Konferences gaitā bija iespējams ne tikai iepazīties ar tematiski plašu jautājumu loku viduslaiku un jauno laiku arheoloģijā, bet arī gūt jaunas ierosmes pētniecības metodoloģijā. Te minamas arheoloģisko lauka pētījumu metodes, piemēram, agrāk pētītu pieminekļu atkārtota izpēte ar jaunu tehnoloģiju (pieminekļu aerofotografēšana, ģeoradara un GPS izmantošana, izrakumu rezultātu datorapstrādes paņēmieni) sniegtajām iespējām, kā arī starpnozaru pētījumu nepieciešamība.

Īpaši jāatzīmē Bambergas studentu kolokvija organizēšanas augstais līmenis. Organizatori bija divi maģistranti – Laura Krite (*Kriete*) un Hendriks Rolands (*Rohland*). Viņi bija sameklējuši sponsorus gan universitātē, gan ārpus tās, lai nodrošinātu viesus ar finansiālu atbalstu ceļa un uzturēšanās izdevumu segšanai, kā arī iespieduši nolasīto referātu paplašinātus kopsavilkumus brošūrā “*Internationales Studienkolloquium Mittelalter- und Neuzeitarchäologie – ISMANZ 2009*”, par ko dalībnieki izteica lielu pateicību. Jāuzsver, ka vērtīgi bija konferences laikā iegūtie kontakti ar citu Eiropas augstskolu arheoloģijas studentiem. Kaut arī turpmāku starptautisku studentu kolokviju organizēšana Bambergā vēl nav skaidra, tomēr kolokvija dalībnieki kuluāru sarunās un nobeiguma diskusijā izteica vēlēšanos tikties arī turpmāk.

Rūdolfs Brūzis

EUROPA NOSTRA ZINĀTNISKĀS PADOMES 45. KONFERENCE RODĀ

Kultūras mantojuma aizsardzību veicinošās organizācijas *EUROPA NOSTRA* nozīmīga sastāvdaļa ir Zinātniskā padome, kuras mērķis ir sekāt un koordinēt zinātniskos pētījumus kasteloloģijā, tas ir, par Eiropas senajiem nocietinājumiem, pilīm un vēsturiskām ēkām vai to drupām un to tuvāko apkārtni. Zinātniskās padomes ikgadējās konferencēs apspriežot ar pieminekļiem saistītas aktuālas problēmas un nolasītos referātus regulāri publicējot, radīts nozīmīgs pamats Eiropas vēsturiskās militārās arhitektūras un tai apkārt izveidotās ainavas saglabāšanai un zinātniski pamatotai restaurācijai.

EUROPA NOSTRA Zinātniskās padomes 45. konference notika 2009. gada 9.–14. oktobrī Grieķijā, Rodā, kur pulcējās gan pašas padomes locekļi – da-